

medlemmer, der ofte vil have bopæl forskellige steder i landet, kun samles med visse mellemrum.

Som begrundelse for at overføre kompetencen til at meddele 3. instansbevilling til Højesteret henviste rådet bl.a. til, at det stemte bedst med retsplejelovens ånd, at retsplejen også på dette punkt opnåede en uafhængig stilling af administrationen, og at det drejede sig om en på retlige hensyn hvilende afgørelse, som burde træffes af domstolene. Retsplejerådet anførte i den forbindelse, at afgørelsen af, om sagen kan prøves af Højesteret, er nært beslægtet med afgørelsen af selve sagen. Den prøvelse af sagen, som Højesteret efter forslaget ville skulle foretage ved behandlingen af en ansøgning om 3. instansbevilling, ville således efter rådets opfattelse næppe adskille sig væsentligt fra den foreløbige gennemgang af sagerne, der foretages med henblik på udskillelse til behandling i afdelinger på henholdsvis 5 medlemmer og 7 medlemmer. Rådet anførte endvidere, at en sådan ordning var i overensstemmelse med de udenlandske retsplejeordninger, man havde kendskab til. Som et mere praktisk synspunkt, der talte for at henlægge kompetencen til at meddele 3. instansbevilling til Højesteret, anførtes, at Højesteret i de tilfælde, hvor rettens medlemmer var indstillet på at overveje en ændring af gældende praksis på et område, ville få mulighed for at bestemme, at en sag skulle prøves ved 3. instans for dermed at få lejlighed til at tage stilling til den hidtidige praksis.

Forslaget om at overføre kompetencen til at meddele oprejsningsbevilling i borgerlige sager til domstolene blev bl.a. begrundet med, at der burde indføres samme ordning i civile sager, som der gælder for straffesager, samt at man ved at overlade afgørelsen om oprejsningsbevilling til den domstol, som senere skal tage stilling til selve sagen, samlet ville opnå en vis arbejdsbesparelse og nedbringelse af den tid, det tager at få en endelig retsafgørelse. Rådet fandt endvidere, at den forskel i praksis mellem straffesager og civile sager, der gav sig udtryk i, at Justitsministeriet i højere grad accepterede uvæsentlige fristoverskridelser i civile sager, burde søges udlignet gennem en skærpelse af praksis for så vidt angår disse sager. Retsplejerådet gav i den forbindelse udtryk for, at en sådan forskel i praksis efter rådets opfattelse ikke kunne begrundes i sagens betydning for parterne, idet afgørelsen i en civil sag generelt ikke kunne anses for mere indgribende for en part end afgørelsen i en straffesag.

Retsplejerådets forslag om at give fri adgang til at kære en doms bestemmelser om sagsomkostninger blev navnlig begrundet med, at der som følge af det meget begrænsede sagsantal på dette område kun ville blive tale om en ringe arbejdsmæssig belast-

ning, hvortil kom, at der i de tilfælde, hvor Justitsministeriet meddelte kæretilfælde, efter de dagældende regler ville blive tale om en dobbelt behandling af sagen.

For så vidt angår begrundelsen for rådets forslag om overførsel af kompetencen til at meddele tilladelse efter § 962, stk. 2, til domstolene i de (mindre) politisager, henvistes der til de synspunkter, der var anført vedrørende 3. instansbevillinger.

1.3. I november 1978 blev der bl.a. på baggrund af denne betænkning og de indkomne høringsvar i Folketinget fremsat et lovforslag (af SV-regeringen) om ændring af retsplejelovent (behandling af borgerlige sager). Lovforslaget med bemærkninger er optrykt i Folketingstidende 1978/79, tillæg A, sp. 1539 ff. Retsudvalgets betænkning er gengivet i Folketingstidende, tillæg B, sp. 1427 ff og 2033 ff. Endelig henvises der til Folketingets Forhandlinger, sp. 11667 ff.

Dette lovforslag indeholdt bl.a. Retsplejerådets forslag til ændring af betingelserne for meddelelse af procesbevillinger. Justitsministeriet var imidlertid af den opfattelse, at den af rådet foreslåede kompetenceflytning kunne give anledning til betænkeligheder, og fandt på den baggrund ikke tilstrækkelig begrundelse for at opretholde den del af Retsplejerådets forslag.

Disse betænkeligheder er bl.a. udtrykt i en udtalelse over betænkningen afgivet af præsidenten for Højesteret den 1. juli 1974. I denne udtalelse, hvis hovedindhold blev gengivet i lovforslagets bemærkninger, anførtes det bl.a., at den historisk begrundede ordning, hvorefter Justitsministeriet meddelede 3. instansbevillinger, efter Højesterets opfattelse havde fungeret godt, og at en henlæggelse af disse sager til Højesteret ikke kunne antages at ville medføre nogen væsentlig ændret praksis. Fra Højesterets side havde man derfor intet ønske om en ændring af den gældende ordning. Højesteret tilsluttede sig, at en kompetenceflytning burde foretages på den af rådet foreslåede måde, hvis en sådan ændring skulle gennemføres. En sådan ordning ville imidlertid stærkt nærme sig etableringen af en ny 3. instans, således at der i de tilfælde, hvor tilladelse gives, reelt ville blive tale om en 4. instansbehandling. Det var endvidere Højesterets opfattelse, at en overførsel af disse sager til Højesteret ville indebære en anden sagsbehandlingsform end i Justitsministeriet, hvilket bl.a. ville give sig udtryk i, at en ansøgning ville skulle behandles af 3 højesteretsdommere. Præsidenten for Højesteret fandt derfor, at det på baggrund af den ikke ganske uvæsentlige forøgelse af rettens arbejde, som der ville blive tale om, ville være nødvendigt at fore-